

15.3.2013

Nuorten oppisopimuskoulutuksen ja työpaikalla tapahtuvan oppimisen vahvistaminen

Hallitus toteuttaa nuorisotakuun. Nuorten oppisopimuskoulutuksen laajentamiseksi on osana nuorisotakuuta maksettu vuoden 2013 alusta korotettua koulutuskorvausta työnantajille. Korvausta maksetaan työnantajille samana vuonna perusopetuksen tai perusopetuksen lisäopetuksen päättäneiden opiskelijoiden oppisopimuksena toteutettavaan ammatilliseen perus- ja lisäkoulutukseen. Hallituksen puolivälitarkistuksen kannanoton mukaisesti hallitus tukee nuorten työssä oppimista oppisopimuskoulutusta laajentamalla ja kehittämällä oppisopimuskoulutuksen rinnalla nuorille suunnattua joustavampaa koulutusta ja työtä yhdistävää mallia. Toimenpiteet kohdennetaan alle 25-vuotiaille, vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa oleville nuorille.

Nuorten oppisopimuskoulutuksen ja työpaikalla tapahtuvan opiskelun kehittämiseksi on käynnistetty ja toteutettu useita toimenpiteitä. Työryhmän esitysten tavoitteena on käynnissä olevat kehittämistoimet huomioon ottaen kehittää nuorten ammatillista peruskoulutusta kokonaisuutena, jonka puitteissa työpaikalla tapahtuvaa opiskelua eri muodoissaan voidaan käyttää monipuolisesti ja joustavasti opiskelijan ja työelämän tarpeet huomioiden. Opiskelijan opintopolku ammatillisessa koulutuksessa voi näin rakentua esimerkiksi oppilaitosmuotoisena eri laajuiseen työssäoppimisen sisältävänä, oppisopimusmuotoisena tai näiden yhdistelmänä. Toimenpiteissä hyödynnetään julkisia työvoimapalveluita, kuten asiantuntijapalveluita, kokeiluja, valmennuksia, työvoimakoulutusta sekä palkkatukea. Onnistuneiden koulutuspolkujen rakentamiseksi tulee vahvistaa opinto-ohjausta ja muita ohjauspalveluita nuorelle sopivan koulutusvaihtoehdon löytymiseksi.

Työryhmä pitää välttämättömänä, että sen ehdottamat kehittämistoimet saataisiin käynnistettyä pikimmiten. Tästä syystä työryhmän ehdotukset esitetään toteutettavaksi ensi vaiheessa määräaikaaisina kehittämistoimenpiteinä ja samanaikaisesti tulee käynnistää viipymättä ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmän kokonaistarkastelu ja uudistaminen. Rahoitusjärjestelmän uudistamisen yhteydessä toteutetaan toiminnan vakinaistamisen edellyttämät muutokset. Sovitetaan opetus- ja kulttuuriministeriön vastuulla oleva toiminta- ja rahoituslainsäädännön uudistamisen valmistelu yhteen valtioneuvoston uudistuksen valmistelun kanssa.

Työryhmän esitykset

1. **Kehitetään tuetun oppisopimuskoulutuksen mallia.** Toimintamalli sisältää normaalia suuremman tuen oppisopimusopiskelijalle ja työnantajalle. Tässä tarkoituksessa työryhmä ehdottaa että:
 - a) Luodaan nuorten oppisopimuskoulutukseen ennakkojakso, joka toteutetaan ei-työsopimussuhteisena. Ennakkojakson tavoitteena on alentaa niin työnantajan kuin opiskelijankin kynnystä tehdä oppisopimus. Ennakkojakson kehittäminen kytketään osaksi käynnissä olevaa ammatilliseen koulutukseen valmistavien koulutusten kehittämistä. Nuorten tuetun oppisopimuskoulutuksen valtionavustuksen saamisen edellytykseksi määritellään, että koulutuksen järjestäjä varaa riittävän määrän ammatilliseen koulutukseen valmistavan koulutuksen opiskelijapaikkoja ennakkojaksojen kokeilemista varten. Ennakkojaksoa voi käyttää sekä koko perustutkintoon että tutkinnon osaan johtavaan oppisopimuskoulutukseen ja sen pituus voi vaihdella yksilöllisten tarpeiden mukaan. Kokeiluhanke toteutetaan vuonna 2014. Kokeilua tuetaan valtionavustuksella, jonka kustan-

nukset ovat 5 miljoonaa euroa. Tarkoituksena on vakinaistaa ennakkojaksot osaksi ammatillisen koulutuksen valmistavaa koulutusta 1.1.2015 lukien. (29.30.32. Valtionosuus ja –avustus oppisopimuskoulutukseen). Ennakkojaksoissa voidaan hyödyntää esimerkiksi TE-palveluja ja työssäoppimiskaksoja.

- b) Edistetään ammatillisen perustutkinnon osan suorittamista oppisopimuskoulutuksessa. Tutkinnon osan suorittaminen toteutetaan tutkintotavoitteisen oppisopimuskoulutuksen yksikköhinnailla. Tämän arvioidaan lisäävän opiskelijamäärää 1000 opiskelijalla, vuosittaiset kustannukset 5,4 miljoonaa euroa. Tästä valtionosuus olisi 2,3 miljoonaa euroa ja kuntaosuus 3,1 miljoonaa. (29.30.32. Valtionosuus ja –avustus oppisopimuskoulutukseen)

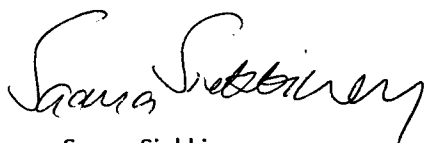
- 2. **Edistetään nuorten työpaikalla tapahtuvaa oppimista kokonaisuutena sekä työn ja koulutuksen joustavaa yhdistämistä.** Ei-työsopimussuhteisen työssäoppimisen toteutustapoja monipuolistetaan ja kehitetään työssäoppimisen laatua koulutuksen järjestäjien ja työpaikkojen yhteistyössä. Työpaikalla tapahtuvan opiskelun määrä voi vaihdella työpaikan ja opiskelijalle tutkinnon perusteiden pohjalta määritellyn tarpeen mukaisesti. Edellytyksiä nykyistä laajemmalle työpaikalla tapahtuvan oppimisen hyödyntämiselle osana oppilaitosmuotoista ammatillista peruskoulutusta arvioidaan toimialakohtaisesti saatujen kokemusten pohjalta. Lisäksi kehitetään ja otetaan käyttöön malleja koulutuksen toteuttamiseksi oppilaitosmuotoisen ja oppisopimuskoulutuksen yhdistelmänä. Kehittämistä tuetaan valtionavustuksilla. Tavoitteena on työssäoppimispaikkojen lisääminen ja työpaikalla tapahtuvan opiskelun ja ohjauksen vahvistaminen. Kehittämishankkeiden vuotuiset kustannukset ovat 8 miljoonaa euroa (29.20.30. Valtionosuus ja –avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin). Määrärahalta voidaan tarjota mahdollisuus yksilöllisesti laajempaan työssäoppimiseen vuosittain arviolta noin 4000 opiskelijalle.

- 3. **Yhdistetään oppisopimuskoulutusta ja oppilaitosmuotoista koulutusta.** Mallina voi olla esimerkiksi kaksi vuotta oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa ja vuosi oppisopimuskoulutuksessa. Tällöin noudatetaan määräaikaista myös oppisopimuskoulutuksessa oppilaitosmuotoisen koulutuksen yksikköhintaa. Tämän arvioidaan lisäävän oppisopimusopiskelijoiden määrää 1000 opiskelijalla. Kustannukset ovat kunnille 6,4 miljoonaa ja valtiolle 4,9 miljoonaa euroa, yhteensä 11,3 miljoonaa euroa. Opiskelijoiden siirtyminen oppisopimuskoulutukseen vapauttaa vastaavasti koulutuksen järjestäjän oppilaitosmuotoisen koulutuksen opiskelijapaikkoja nuorisotakuun kohderyhmälle. Malli vakinaistetaan 1.1.2017 lukien. (29.30.33. Valtionosuus ja –avustus oppisopimuskoulutukseen)

Työryhmä korostaa, että lisäresursseilla tulee vahvistaa erityisesti työpaikalla tapahtuvan oppimisen ohjausta ja tukea. Lisäksi uusien koulutusta ja työtä yhdistävien koulutusmallien kokeilu ja käyttöönotto edellyttävät, että ammatillisen koulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen tarjonta on riittävää eri alueilla nuorisotakuun, nuorten aikuisten osaamisohjelman ja aikuiskoulutuksen toteuttamiseksi hallituksen asettamien tavoitteiden mukaisesti. Tämä edellyttää opiskelijamääräleikkausten kohtuullistamista ja toimeenpanon toteuttamista pidemmällä aikavälillä. TE-hallinnolle tulee turvata riittävät resurssit nuorten henkilökohtaiseen uraohjaus- ja neuvontapalveluiden toteuttamiseen. Nuorten työelämään ja koulutukseen pääsyn edistämiseksi on tärkeää työ- ja elinkeinohallinnon ja koulutuksen järjestäjien välinen yhteistyö, jossa voidaan hyödyntää esimerkiksi avoin ammattiopisto –toimintamallia.

Toimenpiteet

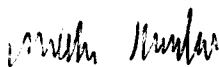
	opiskelijat	kustannukset yht.milj.euroa	valtio	kunnat	ajankohta
Oppisopimuskoulutuksen ennakkojaksot	1000	5	5		kokeilu 2014, vakinaistaminen 2015
Tutkinnon osien suorittamisen edistäminen	700	5,4	2,3	3,1	kokeilu 2014-2017
Oppilaitosmuotoisen ja oppisopimuskoulutuksen yhdistelmät	1000	11,3	4,9	6,4	kokeilu 2014-2015, vakinaistetaan 2017
Työpaikalla tapahtuvan opiskelun kehittämishankkeet	4000	8	8		kehittämishankkeet 2014-2017
Työpaikkaohjaajien koulutus, 6 400 -10 000 työpaikkaohjaajaa		2,5	2,5		kehittämishankkeet 2014-2017
Kokonaiskustannukset		32,2	22,7	9,5	

Saana Siekkinen

Mirja Hannula

Mikko Heinikoski

Ida Mielityinen

Rauno Vanhanen

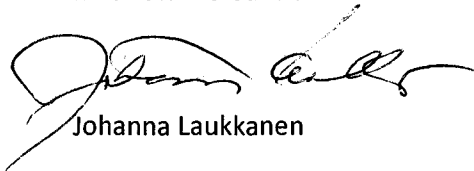
Tarmo Välikoski

Maarit Kallio-Savela

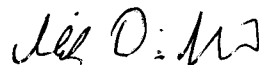
Johan Hahkala

Johanna Laukkanen

Seppo Hyppönen

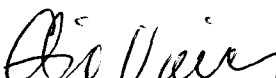
Mika Tammilehto

Kirsi Kangaspunta

Mari Pastila-Eklund

Elise Virnes